

De werken van Jacob Haafner I

bezorgd door J.A. de Moor en
P.G.E.I.J. van der Velde. Geïll., 367p.
Linschoten Vereniging dl. XCI,
Walburg Pers ISBN 90 6011 777 8,
f69,50.

Eerste deel uit een serie van drie,
waarin de reisverhalen van deze vrij-
wel vergeten, bijzondere auteur
opnieuw onder de aandacht wordt
gebracht. In dit deel komen
'Lotgevallen en vroegere zeereizen
van Jacob Haafner' en 'Lotgevallen
op eene reize van Madras over
Tranquebar naar het eiland Ceilon'
aan bod.

Haafner (1755-1809) verbleef van zijn
elfde tot zijn tweeëndertigste met
korte onderbrekingen in Kaapstad,
Batavia, India en Ceylon. Zijn scher-
pe blik, zijn belangstelling voor de
inheemse cultuur en bevolking, zijn
afkeer van het kolonialisme en zijn
hartstochtelijke natuur maakten hem

niet geliefd. Terug in Amsterdam
was hij, ziek en beroofd van kapitaal
en werk, gedwongen verder van zijn
pen te leven. Dit lukte maar ten dele.
Als eenzame enkeling neemt hij niet
bepaald een blad voor de mond. Hij
beschrijft de reizigers naar de Oost
als 'Fortuinzoekers, avonturiers,
bankroetiers en ligtmissen die onder
de ongelukkige Indianen als honge-
rige tijgers worden gezonden'. De
realistische weergave van gruwelen,
van grote wisselvalligheden in zijn
eigen lot en Haafners vlotte, roman-
tische penvoering maken zijn verha-
len nog steeds tot boeiende lectuur.
De inleiding op dit deel bestaat uit
een degelijk geannoteerde biografi-
sche schets, waarin Haafners relaas
vergeleken wordt met de resultaten
van archiefonderzoek in binnen- en
buitenland.